Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr$1,00

METAI IV — São Paulo, Brasil, 1950 m. Birželio mėn. (Junho) 24 d. — Nr. 157

Schumano Planas

— Didžiausiu pastarųjų dienų įvykiu tarptautinėje politikoje yra vadinamas «Schumano planas». Prieš šešias savaites min. Schuman, Prancūzijos vardu, pasiūlė suvienyti Prancūzijos ir Vokietijos anglių ir plieno gamybą. Tikimasi, kad tuo būdu būtų panaikintos varžytynės, kurios per šimtmečius ūgdė šių dviejų tautų neapykantą viena kitai, privedusią prie daugelio kruvinų karų. Bendradarbiaujant pramonės vystyme abi tautos pradėtų praktišką bendradarbiavimą ir dirbtų taikos palaikymui. Šiam planui nepritaria tik anglai. Dėl to praeitą savaitę Londone įvyko Europos Socialistų konferencija, kuri, nežiūrint Anglijos darbiečių pastabų, «Schumano planą» užgyrė. Dabar Paryžiuje vyksta jau «Schumano plano» konferencija, dalyvaujant Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, Olandijos, Belgijos ir Luksemburgo atstovams. Pramonės internacionalizavimas arba sutarptautinimas apims jau visą grupę Vakarų Europos valstybių. Laukiama, kad vėliau prisidės ir Anglija.

Telegramos:

NAMIE IR PASAULYJE

— "Diario Populiar» birželio 20 d. straipsnyje "JAV piniginės paramos iliuzijos", nurodo, kad JAV parama Brazilijai ribojasi tik "Volta Redonda" statybos finansavimu, atliktu prieš 10 metų, 75 mil. dol. paskola, suteikta Light kompanijai, kurią sudaro amerikiečių kapitalai ir 15 mil. dol. paskola S. Francisco hidroelektrinės statybai. Paskolų kelių tiesimui ir ūkio pakėlimo reikalams, kurios prašė jau 1946 m., negauta. Ir dabar žadamos paskolos 39 mil. dol. taip suvaržytos, kad tų pinigų vos užteks tų paskolų sunaudojimo studijoms apmokėti...

— Perú mieste Areguipa kuvo įvykęs sukilimas. Sukilėliai sudarė valdžią, bet vėliau miestą užėmė vyriausybės kariuomenė. Iš abiejų pusių žuvo apie 80 žmonių.

— Didysis Sofijos m. rabinas Danielius Sion siūlo, kad visiems žydams būtų duotas klausimas "Ar pripažįstate Jėzų kaip Mesiją?" Pritardama jo pasiūlymui Aukštoji Rabinų Taryba Izraelyje nusprendė šį atsiklausimą pravesti pati, savo iniciatyva.

— Victoria Valasco Campos, išmiegojusi 159 d. pabudo birželio 11 d. Letargo miegu ji užmigo sausio 5 d. Buvo maitinama ampulėmis. Liga iššaukė operaciją smegenyse. Manoma, kad pasveiks.

— Praeitą savaitę, laike 48 val., ties Persų įlanka įvyko dvi lėktuvų nelaimės paėmusios virš 70 gyvybių. Lėktuvų nelaimes iššaukė padėtos bombos. Spėjama, kad buvo kėsintasi nužudyti Bao Dai, Prancūzijai ištikimą Indokinijos valdovą, kuris ruošėsi skristi tais lėktuvais.

Taikos ir laisvės programa

Prez. Trumanas savo kalboje Missouri universitete, JAV, patiekė penkių punktų taikos ir laisvės programą, kuri taip nusakoma:

1. Sudaryti galingą laisvų tautų bendruomenę, kuri pajėgtų atsilaikyti prieš komunistinę agresiją, nežiūrint, ar ji reikštųsi vidaus perversmų ar išorinio užpuolimo formomis.

2. Sukurti sąlygas, kurios leistų visoms tautoms ir visiems žmonėms dirbti išvien, tarpusavio pasitikėjimo dvasioje, bendrai gerovei.

3. Suvienyti laisvas tautas bendrai veiklai, tarpininkaujant VTO.

4. Priimti karinio saugumo priemones tik gynimosi pobūdžio, tiek paskirai, tiek bendromis VT jėgomis.

5. Priimti tokias ūkinio gyvenimo normas, kurios leistų visoms tautoms gyventi pilnesnį gyvenimą.

— Iš Maskvos praneša, kad SSSR Aukščiausioji Taryba bendrame susirinkime vėl patvirtino Stalino ministrų kabinetą, turintį 18 vicepirmininkų ir dar 15 narių. Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininku, t.y. SSSR prezidentu paliktas Nikolas Švernikas, sekretorium — Aleksandras Gorkin.

— Kinijos nacionalistų maršalas Tschang-Kai-Schek savo radijo kalboje kreipiasi, kad, kovoje su komunizmu, demokratiniame pasaulyje būtų sudarytas "vienybės frontas".

— Vakarų Vokietijos Sąjunginininkų Kontrolinė Taryba išleido potvarkį, kuriuo nuo liepos 1 dienos draudžiama gaminti bei laikyti atominiai, dujiniai ginklai, torpedos, tankai, šarvuoti traukiniai ir kt.

PO SAVA PASTOGE

Vakaras

«Carlos Gomes» mokyklos lietuvių kalbos pamokų lankytojų rengiamas vakaras, kurio pastatymą globoja LSB Valdyba, įvyks liepos 1 d. Dariaus ir Girėno salėje, rua Lituania 67.

Bus vaidinama

«MIŠKAS ŪŽIA»

o paskui bus galima pašokti iki 4 val. ryto.

Pakvietimus prašoma įsigyti pas LSB Valdybos narius ir mokinių tėvus.

— Praeitą sekmadienį, birželio 18 d., Moócoje, Dariaus ir Girėno salėje, LSB Valdyba suruošė kuklias vaišes, kuriose dalyvavo birželio 10 dienos vakaro artistai ir talkininkai.

Dalyvių nuotraukos tilps sekančiame "Žinių" numeryje.

— "Companhia Telefonica" sutikimu, greitu laiku Vila Beloje bus įsteigtas viešas telefono pasikalbėjimo skyrius.

— Antanas MASIULIS, vilabelietis, prieš metus laiko atvykęs iš Vokietijos, ruošiasi į Kanadą.

Į Kanadą ruošiasi išvykti ir Emilis Boguslausu žmona.

— Dr. Nicolau Callia, rua Marconi 23-4º, plačiai žinomas ir mūsų kolonijoj kaip moterų ligų gydytojas, postaruoju metu ėmė taikyti specialų gydymą naujos moterų ligos, kurios pažymiai panašūs į sinositą, bet kuri sukeliama kitų moters savybių. Naujas šios ir kitų moterų ligų gydymas, pagijimų skaičių pakėlė arti 100%.

Nori búti Hitleriu...

Prieš kelis mėnesius vokiečių spaudoje tilpo sekančio turinio skelbimas:

«Jieškomi žmonės, galį suvaidinti filmoje Hitlerį ir Goebelsą. Reikalaujamas visiškas panašumas. Patyrimas vaidyboje nebûtinas...»

Sekančią dieną žinomas filmų režisierius Pabst gavo šimtus laiškų, kurių autoriai siûlėsi vaizduoti Hitlerį ir buvusį propagandos ministerį filmose. Prie laiškų buvo pridėtos foto nuotraukos. Daugelis jų nustebino Pabstą — visai panašių į Hitlerį buvo labai daug. Kai kurių laiškai buvo taipgi įdomûs.

"Aš taip panašus į Goebelsą", rašo vienas kandidatas Hugo Pieck iš Hamburgo, "jog ne kartą turėjau nemalonumų su policija. Nacių valdymo metu aš nustojau darbo pašte, mat man pasakė, kad žmogus panašus į propagandos ministerį, negali sėdėti pašte ir pardavinėti pašto ženklus".

Tačiau bûdingiausias iš visų buvo šitoks laiškas:

"Mano tėvas — bankininkas, žydų tautybės. Jis 1943 metais mirė gazo kameroj. Mano namai buvo sugriauti bombardavimų, aš visko nustojau. Aš labai panašus į Hitlerį ir visu 100% pamėgdžioju jo balsą ir žestus. Aš bûsiu laimingas, jei iš Hitlerio užsidirbsiu pinigų — tai bus mano Hitleriui kerštas".

— K.

Jeigu Stalinas mirs...

SSSR mėnesinis žurnalas "Bolševik" Staliną vadina «didžiausiu mûsų amžiaus mokslininku...». O "Izvestija" dar padailina: "Be Stalino niekas negali nieko suprasti ar parašyti ką nors, turinčio didesnę vertę"...

Ir kas gi bus tada, kai Stalinas numirs?...

NEGRIUKAI... Vokietijoje dabartiniu metu priskaičiuojama 2.100 negrų kareivių vaikų. Vienas amerikietis, okupacinės vyriausybės atstovas, ištyrė iš jų 600 ir patiekė tokius davinius.

31 yra visai baltos odos, o 56 ypatingai juodi. Šių vaikų motinos yra 20-30 metų ribose ir priklauso daugiausia pačiai vargingiausiai visuomenės daliai. Apie 300 motinų yra netekėjusios, 211 ištekėjusios, 155 persiskyrusios ir 15 našlių. Su šių vaikų tėvais beveik visos susipažino gatvėje, ir draugystė tęsėsi kai kurių tik vieną dieną, o kitų net iki 18 mėnesių. 347 tėvai iki šio laiko savo vaikų nei jų fotografijų dar nėra matę, kiti net visai apie juos nieko nežino.

Yra 45 atvejai, kada kiti, svetimi negrai, šiuos vaikus remia, bet daugumas tėvų negrų grįžę į JAV apie savo vaikus nieko nenori girdėti.

Keli lašai...

Neseniai New Dehli, Indijoj, įvyko didelis diplomatinis ginčas, dėl kelių vandens, lašų tarpe Argentinos ambasadoriaus Oscar Taschert ir britų konsularinio pareigûno John Edwards.

J. Edwards vienoje pasilinksminimo vietoje paprašė Taschertą nustoti pûtus švilpuką, nepaprastai smarkiai rėžiantį ausį. Taschert nekreipė dėmesio. Tada Edwards užpylė kelis vandens lašus ant Tascher to galvos, kad atvėstų... Pastarasis metė į Edwards stiklą vyno, o Edwards, manydamas, jog ponas ambasadorius žaidžia, atsilygindamas, paleido į jį indą su vandeniu. Padėtis su sidarė tokia «diplomatinė», kad byla pateko į Indijos teismą.

BEGLIAI... Šiomis dienomis Vokietijoj, britų zonoje, ties Helmstetu, iš rusų okupuotosios Vokietijos «atbėgo» trys didžiausi pabėgėliai — vieno cirko trys drambliai.

SKOLA... JAV. laike prezidento Trumano vienos kelionės po Ameriką, į jo traukinį atvyko tûlas vyriškis, kuris prezidento sekretoriui įteikė 25 dolerius. Tai buvo grąžinimas skolos, kurią, Pirmojo Pasaulinio karo metu, Trumanas, anuomet buvęs kapitonu, buvo paskolinęs vienos kuopos virėjui.

APETITAS... Vienas prancûzų profesorius apskaičiavo, kad vidutiniškai valgydamas žmogus per 70 metų suvalgo juodos duonos 265 centnerius, baltos duonos — 65 centnerius, bulvių — 500 centnerių, mėsos — 128 centnerius, kiaušinių — 12.000. Druskos, cukraus ir kitokių prieskonių 102 centnerius.

Kol žmogus gali bûti kam nors reikalingas, tol jam yra prasmės gyventi.

Casa SPRINDYS

Iš autobuso N. 93 - tiesiai į krautuvę

Praça São José nr. 1
Vila Zelina

Čia atrasite viską kas reikalinga Jums ir Jûsų namams.

- **Statybos medžiaga,** dažai, įrankiai
- **Elektros gaminiai,** lempos, gaubtuvai, viela ir kit.
- **Radio priimtuvai ir elektros aparatai**
- Indai aluminijaus, porcelano, stiklo
- **Batai,** vyrams, moterims, vaikams
- **Skrybelės**

Daiktai dovanoms ir smulkios galanterijos prekės.

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiûtų rûbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

ESTAN

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių medžiagų pasirinkimas — Priimami užsakymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Bahia de Higienópolis, 275 - Edifício Cruzeiro

✪ ✪ ✪ Oksidavimas ivariomis spalvomis. ✪ ✪ ✪

★ CHROMAVIMAS, NIKELIAVIMAS, SIDABRAVIMAS ★

. . . . . automobilių ir visokių mašinų dalių, lempų, abažurų, metalinių indų, peilių, šaukštų, visokių įrankių ir prietaisų.

Chem. Petras Kalinauskas

Industria Metalurgica Del Nero Ltda.

Av.S.João, 1385. Telef. 52-6353 — S. PAULO

Vieša paslaptis?

Kalbos, spėliojimai apie amerikiečių «Privateer» lėktuvą, kuris š. m. balandžio 8 d. paslaptingai dingo Baltijos jūroje, vis dar nenurimsta.

Ypač didelį susidomėjimą kelia JAV žymaus radijo komentatoriaus ir laikraštininko Drew Pearson skelbiamos žinios. Jis tvirtina, kad sovietų karo žvalgyba puikiai buvo informuota apie «Privateer» lėktuvo tikslus. Jisai pakilęs iš Port Lyautey, Maroke esančio aerodromo ir skridęs stebėti sovietų laivyno manievrų, kurie tuo metu vyko Baltijos jūroje. «Privateer» Wiesbadene, Vokietijoj, papildęs benzino atsargas, leidosi prie tikslo. Tuo metu, kai «Privateer» buvo tik apie 30 myliu nuo Latvijos, tai jį pasitiko keturi sovietų lėktuvai. Drew Pearson sako, kad «Privateer» ir sovietų kautynes stebėję britai radaro pagelba. "Britų radaras rodo smarkiai besisukantį JAV lėktuvą ir puolančius sovietų lėktuvus. Laivyno lėktuvas «Privateer» tuojau nuskendo..." — rašo Drew Pearson.

«Privateer» lėktuvas buvo aprūpintas gerais radarais ir stipriais elektronų prietaisais, kurių pagelba norėjo stebėti iš Pabaltijo valstybių leidžiamas sovietų raketas.

Pirmasis Brazilijos Negru Kongresas

Šiemet sukanka 100 metų nuo vergų įvežimo panaikinimo. Ta proga Eksperimentalinis Juodžių Teatras šaukia Brazilijos juodžių suvažiavimą, kuris įvyks Rio de Janeire tarp rugpjūčio 26-tos ir rugsėjo 4 dienos. Tai bus pirmas Brazilijos juodžių kongresas ir aptars savo rasės reikalus.

ONSA KIEME...

Belo Horizonte, Minas Geraes sostinėje, pil. Guido Rossi kieme birželio 15 d. rytą nežinia kokiu būdu atsirado didžiulė onsa (onça, Brazilijoj tigras), kuri galėjo sukelti paniką visame mieste. Pašauktas šeimininkas onsą nušovė.

JAU treji metai Antarktikos ledjūrio salose klajojo 11 anglų. Tie vienos ekspedicijos dalyviai mokslininkai kartais ištisus mėnesius neduodavo apie save jokių žinių. Prie jų prieiti buvo sunku. Bet nesenai penkis jų išgelbėjo vienas lėktuvas, o dabar gelbėjimo laivas "John Biscose", prasiveržęs pro ledus iki Stonington salos, išgelbėjo kitus, šešis.

— Š. m. rugsėjo 7-13 dienomis Harwellio ir Oxfordo universitetų tyrimų centruos susirinks 200 mokslininkų, kurie, atstovaudami Atlanto paktą pasirašiusias valstybes, nustatys kaip subendrinti tų valstybių atominę politiką.

— Šių 1950 m. gyventojų surašinėjimas nustatys gyventojų demografinę padėtį, išskirs žemdirbystę, prekybą, pramonę ir tarnybas. Visos kitų šalių atstovybės Brazilijoj prašomos painformuoti savo piliečius, kad surašinėjimo metu savo tautybę ir pilietybę nurodytų tiksliai. Naujieji SSSR piliečiai būsią demaskuoti.

— Gen. Kotikov, SSSR komendantas Berlyne atšauktas ir nauju paskirtas gen. Sergiejus A. Denkin.

Pas mus

— Šiomis dienomis, Cordeiro da Varzeo apylinkėje, Pernambuco Est., vai kai rado nukritusią «skradančią lėkštę». Nukrito dėl įvykusio sprogimo aparate. «Lėkštė» pristatyta policijai. Joje esą įrašai, įrodo, jog tai yra JAV karinis bandomasis aparatas...

— Liepos mėn. Brazilija gausianti iš JAV 2.000 televizijos aparatų.

— Serrote ir Saltinho apylinkėse, netoli Piracaibos, smarkūs ledai sunaikino ryžių, kukurūzų, kviečių, kavos, tabako plantacijas. Nuostoliai siekia apie 20 mil. cruzeirų.

SUNKI SITUACIJA

Tai buvo praeitame kare. Į JAV Departamentą atvyko Vengrijos pasiuntinys ir įteikė notą, kad Vengrija Amerikai skelbianti karą.

Priėmusis notą valdininkas, nelabai orientuojantis Europos reikaluose, Vengrijos pasiuntinį klausia

— Ar Vengrija yra respublika?

— Ne, tai yra karalija.

— Tai turite ir karalių?

— Ne, tai ne karalius, tai admirolas.

— A, tai, vadinasi turite karo laivyną?

— Neturime. Neturime jūros.

— Aha. Turbūt turite savo teritoriją?

— Turime.

— Kur ji randasi? Gal būt netoli Amerikos?

— Ne.

— Tai gal prie Rusjos?

— Taip pat ne.

— Tai kur gi, pagaliau?

— Prie Rumunijos.

— Tai, vadinasi, jūs skelbiate karą Rumunijai?

— Ne, mielas pone, Rumunija yra mūsų sąjungininkas...

— V. Berlyne nuteistas mirti Erich Bauer, kuris karo metu nunuodijo per milijoną žydų.

Spec. Moterų Ligų KLINIKA

Dr. Nicolau CALLIA

Gimdos, motinos, kiaušiadėčių ligos. Hemoražijos — kraujoplūdžiai, mėnesinės, baltosios. Lytinis atšalimas — nevaisingumas. Venerinės ligos. Liesumas ir nutukimas. — Vėžys.

Rua Marconi 23 — 4°a, 1-2 salės. Priėmimas nuo 15 val. iki 19 val. — Telefonas 4-7534 — S. Paulo.

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

Moveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rūšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t.t. Darbas greitas ir garantuotas. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0356

São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasizymi savo stiprumu, elegantiskumu ir patogumu.

CALÇADO JONAS J. VIGELIS

KRAUTUVĖ:
Avenida Zelina, 73
SÃO PAULO

FABRIKAS
Rua São Caetano, 809
TEL. 9-4682

Lietuviai Pasaulyje

— Gegužės 18 d., JAV, staiga mirė buvęs Lietuvos Vyr. Tribunolo baudžiamojo skyriaus teisėjas Jonas Staškevičius.

— BALF-o pirmininkas kan. dr. J. B. Končius išvyksta į Europą. Aplankys ir, tremtinių įkurdinimo reikalais, tarsis su įvairiais pareigūnais Prancūzijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Vokietijoje ir Belgijoje.

— Gegužės 20-24 dienomis, Washingtone, JAV, įvyko Penktoji Tautinė Pilietybės Konferencija. Buvo svarstoma specialios problemos, liečiančios imigracijos, natūralizacijos, pilietybės ir švietimo reikalus. Gegužės 23 d. prezidentas Trumanas Baltuosiuose Rūmuose priėmė delegaciją, kurioje dalyvavo lietuviai adv. W. F. Laukaitis, Paul P. Dargis ir dr. M. J. Vinikas, kaip Susivienijimo Lietuvių Amerikoje atstovai.

— Gegužės 18 d., Toronte, Kanadoje, mirė muzikas Antanas Dvarionas. Jo brolis Balys yra žymus pianistas, dirigentas ir kompozitorius, Lietuvoje, pernai gavęs net "stalininę" premiją; jo sesuo buvo Lietuvos operos solistė.

— Vokietijoje, prancūzų zonoje, pr. metų rudenį mirė spaudos draudimo laikų knygnešys Antanėlis-Antanas Baltrušaitis, kuriam norima pastatyti kuklų paminklą.

— D. Britanijos Lietuvių Sąjungos žinioje veikia 9 lietuvių chorai, 9 tautinių šokių grupės ir 5 savišalpos kasos.

— Gegužės 13-14 dienomis, Hamburge, Vokietijoj, įvyko Rytų vokiečių pabėgėlių organizacijų sušauktas visuotinas suvažiavimas. Žymūs kalbėjojai reikalavo Vokietijai senųjų 1933 metų sienų ir tuo būdu pripažįsta Klaipėdą Lietuvai.

Dr. POVILAS

Naujoviškas skilvio gydymas *"be operacijos"*. Moterų ligos. **Consultorio:** Rua Silva Pinto, 444, nuo 3,30 iki 5 val. vakaro. **Residencia:** Alam. Olga, 288. **Telefonas — 51-4175.**

Miré Sibire

ELTOS Biuletinis Nr. 5 (79), iš š. m. gegužės 25 d., patiekia Daugų valsčiaus deportuotųjų, vieno iš valsčiaus, iš 131 ištremto 1944-1946 m.m., likimas buvo žinomas 1947 m. toks:

Trunce Zigmas, 36 metų, mirė 1947. I. 6, Truncienė Petrė, 66 m., mirė 1947 4.1., Petrauskas Kazys, 2 m., mirė 1946 3.19., Dirsė Felikas, 31 m., mirė 1946.8,19., Velička Petras, 9 m., mirė 1946 5.29., Veličkaitė Marytė, 6 m., mirė 1946 I.15., Degesys Romualdas, 70 m., miré 1947.2.18., Kasiulevičius Adomas, 78 m., mirė 1945.7.17., Miliuvienė Katrė 80 m., mirė 1945. 7., Kamandulienė Uršulė, mirė 1946.2.18, Kamandulis Martynas, 78 m., mirė 1946.2., Mikailionis Juozas, 51 m., mirė 1946 2.20, Turskas Benediktas, 78 m., mirė 1946, Remeika Juozas, 26 m., mirė 1946.7.10., Pranckus Juozas, mirė 1946.4.17., Šmigelskas Antanas, 75 m., mirė 1946, Šmigelskienė Petrė, 73 m., mirė 1946., Lepeška Jonas, 39 m., mirė 1945.10.29., Černiauskas Jonas, 34 m., mirė 1945.3.16., Čaplikas Jonas, 36 m., mirė 1945.11.12., Aleksiūnas Vincas, 23 m., mirė 1945.3.29., Rūkštelis Jonas, 42 m., mirė 1945.2.14., Šerpenskas Viktoras, mirė 1944.12.10, Giedraitis Jonas, mirė 1944.7.16.

Pren. Užsieny

Žinodami, kad iš kai kurių šalių pinigų išsiuntimas varžomas, prašome «Žinių» prenumeratorius, gyvenančius užsienyje, savo prenumeratas prisiųsti lietuviškomis knygomis.

Gera proga bizniui isigyti

IR GEROMIS SĄLYGOMIS

Vila Zelinoje, Praça S. José 4, prie pat bažnyčios, labai geroje vietoje ir su didele fregezija, **PARDUODAMAS**

Bar, Café e Bilhares

Teirautis ten pat

PRANEŠIMAS ● TAUTIEČIAMS

Parduodame:

Liampos Nr.60 po Cr.	4,00
El. fuziliai "	1,20
Rezistencijos prosams "	8,00
Rezistencijos dušui "	8,00
Prosai "	65,00
Dušai (chuveiro)	80,00
Porcel. arbatinukai	65,00
Aluminiai "	100,00
Formos pyragams	110,00

Šitos kainos tik pas

— RAULIČKI —

Rua Silva Pinto, 33
Bom Retiro. Telef. 52-1504
Paskambink ir įsitikink!

Tipiškas Rusu Orkestras

kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik brolių Adomo ir Petro Mateiku

BARE Bar RIALTO

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties

Rua Victoria, 578, — Fone — 6-2296
São Paulo

Kiekvieno lietuvio pareiga yra paremti LIETUVIŠKĄ spaudą!

Užsiprenumeruok ŽINIAS 1950 Metams!

Naciu klasta Vilniaus krašte

Al. Kėdainis

(Tąsa iš Nr. 156)

3.

Partizanai Vilniaus krašte

1942 m., sustiprėjus sovietų partizaninei veiklai, Lydos apygardos komisaro legalizuota 700 vyrų savisaugos grupė neišvystė jokios efektingesnės veiklos. Bet čia buvo gera proga lenkų partizanų pradžiai, kurią jie (lenkai) puikiai išnaudojo.

Iki šiol lenkų pogrindžio veikėjai — atsargos karininkija, kunigija, studentija, net paaugliai, Vilniaus krašte veikė tik slaptoje-pasyvioje «trijukės» schemoje — leido slaptą spaudą, palaikė radijo ryšį su Lenkų Egziline vyriausybe Londone ir mezgė planus būsimai karinei partizaninei formacijai.

Lenkų pogrindžio vadai pasiskubino susirišti su Lydos savisaugos grupe, o vėliau dalis tos grupės patraukė arčiau Vilniaus, į Ašmenos, Mickūnų, Dieveniškio, Šumsko, Turgelių, Jašiūnų miškus. Ir jau čia, 1943 m., rudeniop, pradėjo rimtai organizuotis. Vėliau jų skaičius, iki 1944 m. liepos mėnesio pradžios, t.y., kai sovietų kariuomenė artėjo prie Vilniaus miesto, lenkų partizanų jėgos buvo išaugusios iki 100.000.

Lenkų partizanų štabas buvo Vilniuje, o pirmieji kariniai junginiai pradėjo dygti Turgelių valsčiuje, apie 30 klm. nuo Vilniaus.

1943 m. rugpjūčio mėn. apie 500 lenkų partizanų, ginkluoti minosvaidžiais ir net prieštankiniais pabūklėliais, iš po nakties, Turgelių valsčiuje okupavo tris kaimus, išstatė sargybas, ir pradėjo viešą savo dalinio apmokymą. Vykdė rekvizicijas, o apylinkių jaunimui išsiuntinėjo mobilizacinius šaukimus. Nepaklusniuosius ir išdavikus šaudė vietoje. Žodžiu, lenkų partizanai jautėsi kaip "namie". Jiems vadovavo buvę lenkų karininkai, iki pulkininko imtinai. Turėjo kunigą, gydytoją. Tuo tarpu, nuo jų postovio, už 4 klm., Asciukiškių dvare, stovėjo vokiečių kareivių dalinys, apie 60 vyrų, už 5 klm. buvo lietuvių policijos punktas, o už 12 klm., Jašiūnuose, buvo vokiečių policijos žandarmerijos motorizuotas būrys, apie 60 vyrų ir apie dvi šimtinės dono kazokų, vokiečių kariuomenės sudėtyje.

Liudininkai sako, kad tuo reikalu painformuota vokiečių policijos vadovybė bei Apygardos komisaras Wulf, Vilniuje, neparodė jokio didesnio susirūpinimo ir tik patarė stebėti ir informuoti. Tačiau buvo atsitikimų, kad dėl vieno besislapstančio žydelio atskubėdavo būrys geštapiečių ir visą kaimą dūmais paleisdavo. Aišku, lietuviams beliko tik «stebėti» ir savo kailį daboti.

Buvo manyta, kad Vietinės Rinktinės daliniai — plechavičiukai — jiems susiorganizavus ir atvykus į Vilniaus sritį, kiek palengvins lietuvių civilinės administracijos įstaigų pareigūnų paskirtį ir tuo būdu sudraus lenkų šovinistinį elementą, o taikiems gyventojams užtikrins ramtį, tačiau veltui. Naciai pabūgo Vietinės Rinktinės galimo efektingumo Vilniaus krašte ir visokia klasta slopino jos pasirodymą.

Buvo atsitikimų, kad Vietinės Rinktinės kuopa, kokių 120 vyrų pajėgume, apginkluota tik lengvaisiais ginklais ir visiškai mažu kiekiu amunicijos, pasiųsta į lenkų partizanų siautėjimo sritį, prieš žymiai didesnį pajėgumą, pastarųjų — lenkų — būdavo nuginkluojama, o vyrai, žiemos laike, išrengiami iš uniformų ir paleidžiami Vilniaus link. Vėliau patirta, kad naciai, ypač Vilniaus srities karaliukai — Hingst ir Wulf — buvo didelėje bičiulystėje su lenkų partizanais, kurių veikimo neslopino, bet priešingai — aprūpindavo ginklais ir kitomis reikmenimis.

Lenkų partizanų siautėjimo metu, ties N. Vilnija, Jašiūnais padažnėjo užpuolimai ant vokiečių karišku traukinių, vežant ginklus ir maistą. Palydovai, Wehrmachto kareiviai, buvo nužudomi, o ginklai paimami lenkų partizanų.

Vienok dėl tokios lenkų partizanų veiklos, Vilniaus naciai buvo ramūs, nes visi "apiplėšimai" buvo daromi jų sutikimu.

Antra. Naciai aiškiai nujautė lietuvių pogrindžio augimą, jo karinių jėgų organizavimą būsimajam ginkluotam pasipriešinimui prieš juos. Todėl jie, naciai, sąmoningai glostė ir ginklavo lenkų partizanus, kad pastarieji atsvertų lietuvių karines jėgas ir "tegu sau pešasi"..., kad trečioji jėga — naciai — galėtų lengviau valdyti.

Tuo būdu visiškai bus suprantamas Vietinės Rinktinės likvidavimas pačiomis žiauriausiomis priemonėmis — apie 70 vyrų buvo sušaudyta, vadovybė ir didesnė dalis karių liko išvežti į Vokietiją.

Reikia žinoti, kad Vokietijos k a c e t u o s e buvo kalinama 29.500 lietuvių, 103 kacetuose, o — 6.225 buvo sudeginti krematoriumuose ir kitokiais būdais nužudyti.

1943 m. rugsėjo mėn. tam tikrais kanalais buvo gauta patikimų ir patikrintų žinių, jog trys lenkų karininkai partizanai slapta atvyko į Asciukiškių dvarą, kur stovėjo 60 vokiečių kareivių, austro kapitono vadovybėje, ir ten vedė ilgą konferenciją. Aušant, po gero "šnapso", lenkai paskrovė kelias dėžes vokiškų rankinių granatų, kitos amunicijos ir išvyko į savo postovio vietą, už 4 klm.

Apie tą vokiečių-lenkų "flirtą" buvo pranešta Vilniui. Vilnius atsakė:

— Stebėti...

Taip "bestebint", kas dieną dalykai prastėjo. Lenkų partizanai, nebetilpdami Turgelių valsčiuje, persimetė ir į kitus valsčius, o vietomis išsiplėtė net į Giedraičių, Širvintų, Musninkų valsčius, Ukmergės apskrityje.

(Bus daugiau)

Moteris Senovėje

Yra žinoma, kad senovėje, kai kuriose tautose, vienur moteris buvo dievinama, o kitur — verge lai koma.

Pavyzdžiui, kad ir nūdien, Tibete, moteris skaitoma šeimynos galva ir turi net po keletą vyrų. Tuo tarpu Afrikoje — vyrai turi po keletą pačių.

Ankstyvesniais laikais, tarp arijonų, moterys buvo vagiamos, vėliau perkamos. Šeimynoje viešpatavo vyro ir tėvo valia; jam reikalaujant, nereikalingi seniai buvo žudomi. Jie spręsdavo — ar nauja gimiai turi būt auginami ar žudomi. Tie papročiai buvo vykdomi pas normanus, graikus, galus ir romėnus. Kiniečiai taip elgiasi ir šiandieną, ypač mergaičių žudyme.

JAV Sidney E. Lavrence, 40 m. amžiaus, norėdamas išgelbėti 11 m. sūnų, pats neteko gyvybės. Berniukas sirgo pavojinga inkstų liga, jam reikėjo pakeisti visą kraują. Kelias valandas tėvas ir sūnus buva sujungti vamzdeliais. Tėvas mirė, tikėdamas, jog jam pavyko išgelbėti sūnų. Sūnus sveiksta.

Bar-Restaurante «SANTA CRUZ»

Skanūs ir sotūs pietūs, vakarienė, kava, užkandžiai ir visoki vietiniai ir užsieniniai gėrimai.

Kambariai ir lovos viengungiams.

Savininkas Aleksandras BANYS

Rua Triumfo, 172. — S. Paulo.

EXPEDIDO PELO EDITOR

Žinios

SEMANARIO LITUANO Notícias

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO
Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

NEPAMIRŠKITE, kad liepos 8 20 val.

Dr. J. Basanavičiaus v. mokyklos patalpose, V. Anastacio, Rua Camacan, 625, įvyks MRB rengiamas šeimyniškas vakaras. Bus vaidinama

«Amerikoniškas Žentas»

3-jų veiksmų pjesė

Šokiams, iki 4 val. ryto, grieš Mok. A. BALIO orkestras.
Pelnas skiriamas mokyklos naudai.
Pakvietimus prašoma įsigyti iš anksto pas MRB narius.

Lietuviai Brazilijoje

RIO DE JANEIRO

— Muzikas Aleksas Ambrozaitis, birželio 28 d. koncertuos solo klarnetu per "Radio Ministerio Educação". Pianu akompanuos prof. Ružickas. Koncertas prasidės 20 val.

— "S. Cruz dos Militares" bažnyčioje, kas antrą sekmadienį, kun. J. Janilionis Rio de Janeiro lietuviams laiko pamaldas. Mišių metu gieda kolonijos choras vadovaujamas muz. Al. Ambrozaičio.

— Kun. P. Ragažinskas, birželio 14 d. ryte, buvo sustojęs Rio de Janeiro uoste. Muzikas Al. Ambrozaitis, po ilgo pasikalbėjimo su kun. P. Ragažinsku, pagaliau nutarė grįžti su šeima į S. Paulį ir vadovaus Bendruomenės chorui. Tik dar turi užbaigti darbo sutartį su Rio Simfoniniu Orkestru.

— Prašau patikslinti "Ž." Nr. 155, ta prasme, kad sūnus Kl. Bernatavičius yra miręs, o tėvas yra Rio L. K. Komiteto narių.

Koresp. V. Gervinas

MAGALY BUMBLIS,

Stasio ir Encarnação Bumblis dukrytė, 9 metų, gegužės 24 dieną priėmė Pirmąją Komuniją.

Magaly lanko Externato S-ta Rita de Cassia 3 skyrių. Mokslas sekasi labai gerai — I-jį - II-jį skyrių baigė pirmąja mokine ir buvo atžymėta mokslo pažangos medaliais. Be to, Magaly lanko lietuvių kalbos pamokas ir daug kartų deklamavo lietuviškuose parengimuose.

Sk. Regina KUTKAITĖ

birželio 26 d., laivu "Uruguay", iš Santos uosto, išplaukia į Kanadą.

Sk. Regina Kutkaitė buvo ilgametė S. Paulio Lietuvių Skaučių vadė, uoli lietuviškų parengimų organizatorė ir veikėja. Paskutiniu metu vadovavo jaunųjų skautukų būreliui — vilkiukams ir paukštytėms.

Lietuviškoji kolonija S. Paulyje, o ypač skautai, R. Kutkaitei išvykstant svetur, netenka veiklios lietuvaitės ir pavyzdingos skautės.

"Žinių" redakcija, savo buvusiai bendradarbei, p-lei Reginai Kutkaitei linki «gero vėjo" ir daug laimės naujame kontinente — Kanadoje...

Kampinis sklypas prie Av. Zelinos

40 metrų priekio, viso 583 kv.metrų, tiktai Cr. 60.000,00. Reta proga, kad taip pigiai nupirkti kampinį sklypą prie Av. Zelinos.

Smulkesnės informacijos «Žinių» redakcijoj.

Iš Uruguajaus...

«Žinių» skaitytojas ir bendradarbis Uruguajuje, Adolfas Remeikis, rašo:

«... Dabar aš esu vienos kino bendrovės administratorius ir turiu prižiūrėti 20 kino-teatrų visame Uruguajuj. Todėl nuolatos turiu keliauti, kartais tenka ir padirbėti prie projektorių valdymo, kaip pasiša lina koks tarnautojas, kol gauname kitą. Čia Urugvajuje gyvename visai demokratiškai, kaip kas norime.»

Redakcijoj lankėsi:

"Žinių" skaitytojai Pr. Ortlibas ir Antanas Balčiūnas, abudu dirba Metalurgica Paulista, Rua Sopucaia, 452 ir pratęsė laikraščio prenumeratą Stasiui Sunelaičiui, gyv. Ourinhos, Est. de S. Paulo.

Prieš metus laiko Pr. Ortlibas taipgi gyveno Ourinhos, bet dėl malarijos ūkį pardavė ir atvyko į S. Paulį.

Reikalingas

Paranos Est., Laranjeiras do Sul, esančiam ūkyje reikalingas vyriškis. Gali būti ir su šeima, kad ir senesnio amžiaus; bus tinkami padėti dirbti ūkio ir namų priežiūros darbus.

Dėl sąlygų kreiptis, asmeniškai arba laišku, šiuo adresu:

Jonas MAČIULIS, rua de Graça, 587, S. Paulo.

Composto e impresso na
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Avenida Tiradentes, 1026
Telefone-48320 São Paulo